

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2017**

Geografia
Sèrie 2

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- **Part obligatòria:** Exercici 1.
- **Part optativa:** Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions (A o B). Cal que indiqueu clarament quina heu triat, A o B.
- Si responeu a les dues opcions, s'entendrà que heu escollit l'opció A. En cap cas no es puntuaran qüestions de les dues opcions.

Exercici 1

[5 punts en total]

Llegiu atentament el text i responeu a les qüestions següents.

La Costa Brava es troba en obres i en molts casos no són treballs menors. Es tracta de reformes «estratègiques» i «d'envergadura», segons relaten els mateixos ajuntaments, que inclouen des de remodelacions de passejos marítims —llargament reivindicades— a adequacions de trams de camins de ronda. La bona situació econòmica de les arques municipals i el pas de l'onada estiuenca de visitants han permès iniciar sense més demores aquesta renovació per a la pròxima temporada, cosa que permetrà estar a l'altura de les noves exigències dels turistes, els quals ja no busquen únicament sol i platja sinó que, segons els experts, volen passar les vacances en municipis «autèntics» i dotats de «personalitat».

Segons el president de la consultora especialitzada en turisme THR, «el turista busca a la Costa Brava entorns mediterranis amb els seus colors, simbologia, arquitectura, etc., i refusa tot allò que s'ha banalitzat. Vol autenticitat».

A més a més, pensa que «el més important és que els municipis estiguin ordenats i nets i sense pollució estètica, és a dir, que els carrers no siguin trivialitzats amb *souvenirs* que no han estat mai de la zona». Aquesta és la fórmula per a relançar la Costa Brava amb vista a uns turistes europeus que «ara que han viatjat molt busquen qualitat i confort, tant físic com espiritual».

Adaptació feta a partir del text de
Bàrbara JULBE. «La Costa Brava embelleix la seva façana marítima».
La Vanguardia (13 novembre 2016)

1. Resumi les idees principals del text.

[1 punt]

Els ajuntaments dels municipis de la Costa Brava aprofiten la bona situació econòmica de les arques públiques i els ingressos obtinguts de l'activitat turística estiuenca per a remodelar i adequar les infraestructures i els espais naturals i patrimonials més emblemàtics. Amb aquesta actuació pretenen fomentar la personalitat de l'entorn i desproveir-lo de tot allò artificial o aliè, amb l'objectiu d'atraure un turisme de qualitat alternatiu al turisme de masses, que tingui com a valor fonamental l'autenticitat.

2. Definiu *turisme de sol i platja*. Què són els camins de ronda de la Costa Brava? Anomeneu dues modalitats turístiques que es puguin practicar en aquesta zona del litoral català i que representin una alternativa al turisme de sol i platja.

[1,5 punts]

- Turisme de sol i platja: **Modalitat del turisme de masses que es concentra en les zones litorals on abunden les infraestructures hoteleres i turístiques. Es practica especialment durant les vacances estivals i té com a objectiu gaudir, durant la major part del dia, del sol i el mar i, a la nit, de l'àmplia oferta d'oci nocturn.**
- Camins de ronda: **Els camins de ronda de la Costa Brava són senders que ressegueixen la línia de la costa travessant penya-segats, cales i planes, des de Portbou fins a Blanes. Són antics camins de vigilància.**
- Dues modalitats turístiques alternatives al turisme de sol i platja: **El senderisme, el turisme esportiu, el turisme enològic, el turisme gastronòmic, el turisme rural, el turisme de sensacions, el turisme literari, etc., són algunes de les modalitats turístiques alternatives al turisme de sol i platja que es poden practicar a la Costa Brava.**

3. Indiqueu quin impacte mediambiental ha provocat al litoral català el model turístic de sol i platja predominant a Catalunya.

[2,5 punts]

Els aspirants han de remarcar que l'afluència massiva de visitants, amb un alt grau de concentració en unes zones i èpoques determinades, ha ocasionat un gran impacte mediambiental en el litoral català:

- **Pèrdua del paisatge natural a causa de l'especulació urbanística, que ha provocat l'edificació gairebé contínua i desordenada del litoral català i dels vessants de les muntanyes més properes al mar.**
- **Problemes de subministrament d'aigua (reg de camps de golf, piscines...), a l'època de l'any en què l'aigua és més escassa, que poden arribar a provocar la salinització dels aqüífers.**
- **Alteració d'ecosistemes i pèrdua de biodiversitat.**
- **Abocament massiu de residus difícils de gestionar perquè se'n generen en gran quantitat.**
- **Contaminació de les aigües marines.**
- **Alteració dels corrents marins a causa de la construcció de ports esportius.**

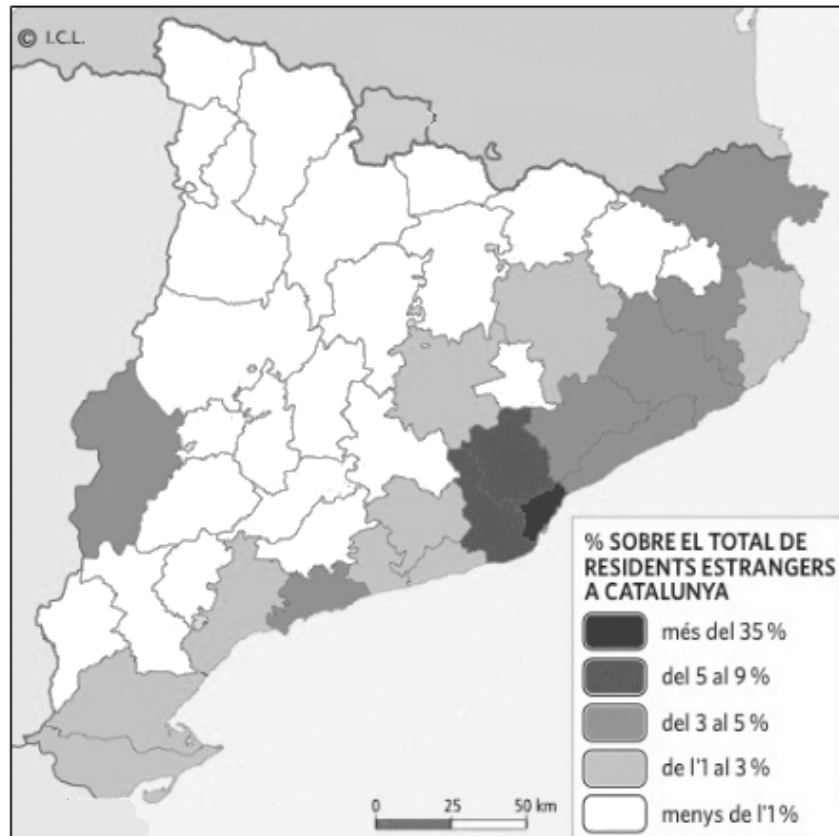
Exercici 2

[5 punts en total]

OPCIÓ A

Observeu atentament el mapa i responeu a les qüestions següents.

Residents estrangers (2015)

FONT: Adaptació feta a partir del llibre *Geografia. Segon de batxillerat*. Vicens Vives, 2016.

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa.

[1 punt]

El mapa temàtic mostra, mitjançant una gamma de grisos, el percentatge de residents estrangers, del total del col·lectiu a Catalunya, que vivia a cada comarca l'any 2015.

Observem que al voltant del 50% dels residents estrangers es concentren a les comarques del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. A les comarques del Tarragonès, el Segrià, el Gironès (on es troben les capitals de les províncies de Tarragona, Lleida i Girona), i a les comarques del Maresme, el Vallès Oriental i la Selva (molt influenciades per la proximitat de Barcelona i Girona), hi viuen entre el 3 i el 5% dels residents estrangers a cadascuna.

Hi ha una gran diferència entre les comarques del litoral i les de l'interior, les quals acullen un percentatge molt baix d'estrangers sobre el total (menys de l'1% a cada comarca), amb l'excepció d'Osona i el Bages.

2. Definiu *immigrant* i diferencieu *refugiat* de *desplaçat intern*.

[1,5 punts]

- Immigrant: Persona que arriba a un país o regió d'on no és originària per establir-s'hi d'una manera temporal o definitiva.
- Refugiat: Persona que s'ha vist obligada a abandonar el seu país per la guerra, la violència o la persecució, per una catàstrofe natural, o bé, per una situació de violació sistemàtica dels drets humans. El dret internacional estableix que els refugiats no poden ser expulsats ni retornats a situacions en què la seva vida o llibertat estiguin en perill.
- Desplaçat intern: Els desplaçats interns es diferencien fonamentalment dels refugiats pel fet que no travessen fronteres internacionals a la recerca de seguretat i protecció, sinó que es queden dins els límits del seu país.

3. Classifiqueu les migracions en funció de les causes que les originen. Indiqueu de quins països d'Àsia, Europa, Àfrica i l'Amèrica Llatina procedeixen majoritàriament els immigrants que arriben a Catalunya i expliqueu les principals conseqüències que ha tingut l'afluència d'immigrants en la societat catalana.

[2,5 punts]

Els aspirants han d'assenyalar com a causes principals de les migracions:

- Les causes demogràfiques: creixement de la població a un ritme més ràpid que la creació de llocs de treball, la qual cosa genera atur i tensions socials.
- Les causes econòmiques: desig de millorar la qualitat de vida i les condicions laborals i aconseguir l'accés als serveis bàsics.
- Les causes relacionades amb les catàstrofes naturals: terratrèmols, tsunamis, desertització, fam generalitzada, etcètera.
- Les causes polítiques: persecucions, guerres, exili, dictadures, etcètera.
- Les causes socioculturals: atracció que exerceix un lloc per algunes característiques, com poden ser el clima o la cultura.

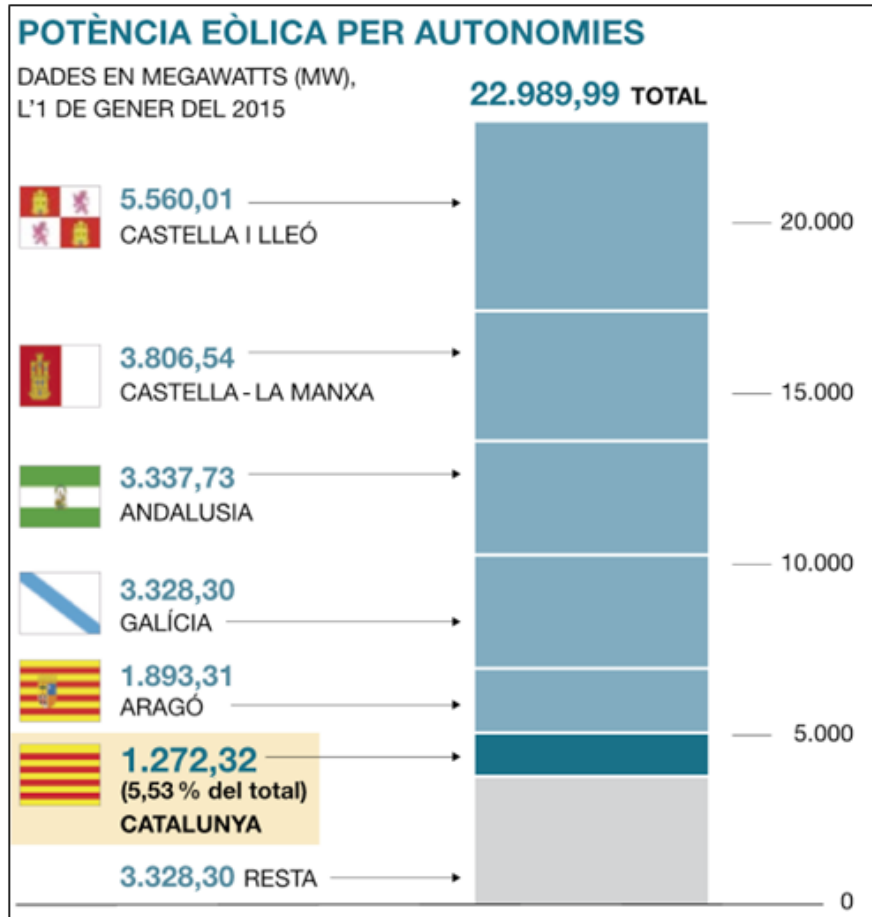
Els principals països d'origen dels immigrants que arriben a Catalunya són:

- D'Àsia: la Xina i el Pakistan.
- D'Europa: Romania, Itàlia, França, Alemanya i el Regne Unit.
- D'Àfrica: el Marroc.
- De l'Amèrica Llatina: Bolívia, l'Equador, el Perú i Colòmbia.

Els immigrants que han arribat a Catalunya han contribuït al desenvolupament econòmic del país, han rejuenit la població catalana i han fet créixer la taxa de natalitat, perquè han seguit patrons reproductius característics de societats menys desenvolupades. També, però, s'han produït situacions de conflicte.

OPCIÓ B

Observeu atentament el gràfic i responeu a les qüestions següents.

FONT: Ajuntament de Barcelona, publicat a *El Periódico* (12 setembre 2015).

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic.

[1 punt]

El diagrama de barres mostra la potència eòlica instal·lada en MW per CA corresponent a l'1 de gener de l'any 2015.

Castella i Lleó, amb 5.560,01 MW, és l'autonomia que encapçala la classificació, seguida de Castella - la Manxa i Andalusia. Catalunya, amb només 1.272,32 MW, queda molt per sota d'aquesta xifra i tan sols representa el 5,53% dels 22.989,99 MW del total de potència eòlica instal·lada a l'Estat espanyol.

2. Definiu *energia eòlica* i *desenvolupament sostenible*. Com es transforma en electricitat l'energia cinètica del vent?

[1,5 punts]

- Energia eòlica: **Tecnologia que aprofita l'energia cinètica del vent per a convertir-la en energia elèctrica.**

- Desenvolupament sostenible: **Model de desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de desenvolupament ni les necessitats de les generacions futures. Procura d'aconseguir l'equilibri entre progrés econòmic, justícia social i preservació del medi ambient.**

- Transformació en electricitat: **La transformació es produeix als aerogeneradors. El vent mou les pales i impulsa els generadors que converteixen l'energia cinètica en electricitat.**

3. Expliqueu per què el model energètic actual basat en la crema de combustibles fòssils està en crisi i valoreu la importància de les energies renovables amb vista a l'assoliment d'un desenvolupament sostenible sense carboni.

[2,5 punts]

- Els aspirants han d'assenyalar que el model energètic actual basat en la crema de combustibles fòssils (petroli, carbó i gas natural) està en crisi per dos motius fonamentals. D'una banda, aquests combustibles són recursos energètics no renovables i s'esgotaran; i, de l'altra, són combustibles altament contaminants que no podem continuar cremant al ritme actual sense provocar danys irreversibles al planeta, perquè són els responsables de la major part de les emissions d'efecte d'hivernacle que alteren la composició de l'atmosfera i provoquen l'escalfament global.

- Si volem gaudir d'un desenvolupament sostenible i complir els compromisos internacionals per a aturar el canvi climàtic, les energies renovables, netes i a l'abast de tots els països han de tenir una importància creixent en un nou model energètic que ens permeti avançar cap a un món descarbonitzat o amb baixes emissions de carboni. Per a obtenir energia sense perjudicar el medi ambient, hem de deixar de mirar cap a terra i començar a mirar cap al cel.

Institut
d'Estudis
Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés